

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy w Kutnie IV Wydział Pracy oddalił powództwo Ł. P. skierowane przeciwko R. C. o wyrównanie diet oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Powód Ł. P. był zatrudniony u pozwanego R. C. w M. – (...) Usługi (...) z siedzibą w Ł. w okresie od 27 maja 2010 roku do dnia 31 lipca 2010 roku na podstawie umowy o pracę zawartej na czas próbny w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy. Prawomocnym wyrokiem z dnia 8 października 2012 roku Sąd Rejonowy w Kutnie IV Wydział Pracy w sprawie IV P 61/12 zasądził od R. C. na rzecz Ł. P. kwoty 330,09 zł netto tytułem wyrównania wynagrodzenia za pracę za okres od 27 maja do 31 lipca 2010 roku, kwotę 4.000 zł tytułem diet z tytułu podróży służbowych oraz 931,50 zł tytułem skapitalizowanych odsetek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dowodu z dokumentów w szczególności w postaci umowy o pracę oraz świadectwa pracy.

Jak podniósł Sąd I instancji, pełnomocnik powoda w pozwie wskazał, że swoje żądanie opiera na prawomocnych ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego w Kutnie IV Wydział Pracy w sprawie sygn. akt. IV P 61/12, z których jednoznacznie wynika, że pozwany R. C. jako pracodawca Ł. P. winien wypłacić powodowi kwotę co najmniej 17.084,10 zł tytułem należnych diet z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju. Wskazał, że w zakończonym postępowaniu Sąd w całości uwzględnił roszczenie w żądanym zakresie 4.000 zł, zatem do zwrotu została różnica w wysokości 13.084,10 zł. W konsekwencji wniósł o dopuszczenie dowodu z akt sprawy Sądu Rejonowego w Kutnie sygn. akt. IV P 61/12. Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2014 roku Sąd oddalił wniosek dowodowy strony powodowej o dopuszczenie dowodu z akt sprawy sygn. IV P 61/12 jako niedopuszczalny. Sąd zważył, że prawu procesowemu nie jest znany "dowód z akt". W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwrócono uwagę, że dokonywanie ustaleń faktycznych na podstawie akt innej sprawy stanowi uchybienie procesowe, a dokonanie przez Sąd cywilny ustaleń wyłącznie na podstawie zeznań świadków zawartych w aktach dochodzenia pozostaje w jaskrawej sprzeczności z zasadą bezpośredniości i dlatego jest niedopuszczalne (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1973 r., II CR 75/73, niepubl.).

W ocenie Sądu Rejonowego nie może budzić wątpliwości, że ustalenia dokonane w innym postępowaniu, nie stanowią ani środka dowodowego, ani też nie mogą stanowić podstawy do dokonywania ustaleń w trybie domniemań faktycznych. Sąd bowiem w oparciu o znane Kodeksowi postępowania cywilnego środki dowodowe ustala fakty wynikające z dowodów przez siebie przeprowadzonych i na podstawie tak ustalonych faktów - jeśli zachodzi taka potrzeba - wnioskuje o innych faktach (domniemania faktyczne). Sąd Rejonowy wskazał, że co do zasady nie jest wyłączona możliwość zaliczenia w poczet materiału dowodowego w postępowaniu cywilnym dowodów zgromadzonych w innym postępowaniu, jednakże oczywistym jest, że nie może to jednak zostać dokonane w sposób całościowy gdyż, narusza zasadę bezpośredniości (art. 235 k.p.c.). Dopuszczalne jest natomiast, zdaniem Sądu I instancji i pozostaje w zgodzie z art. 235 k.p.c. zaliczenie w poczet materiału dowodowego poszczególnych, ściśle określonych dokumentów, czy też zeznań świadków. Tylko przy takim trybie postępowania strony mają możliwość ustosunkowania się do zaliczenia poszczególnych dokumentów czy też zeznań świadków w poczet materiału dowodowego (vide orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1966 r. II PK 269/66 z notką M.P., NP 1967, nr 6). Podobny pogląd został wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2010 roku (I CSK 91/10 niepubl.), który stwierdził, że dowodem mogą być jedynie określone dokumenty zawarte w aktach innej sprawy sądowej albo z innych akt prowadzonych przez stronę czy osobę trzecią i to tylko te dokumenty, które mogą wykazać fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.). W świetle powyższych rozważań, Sąd wskazał, że wniosek o dopuszczenie "dowodu z akt" jest wnioskiem nieprawidłowym i w konsekwencji został on oddalony. Wniosek

dowodowy dotyczyć bowiem powinien ewentualnego dopuszczenia dowodów z dokumentów (lub dowodów, o których mowa w art. 308 k.p.c.), z kolei akta sprawy winny być jedynie wskazane jako miejsce, gdzie owe dokumenty się znajdują i skąd można pozyskać je w oryginałach lub odpisach (vide art. 250 §1 i 2 k.p.c.). Strona powodowa nie określiła jednakże, z jakich dowodów znajdujących się w aktach sprawy IV P 61/12 chce skorzystać.

W rezultacie wobec oddalenia wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z akt sprawy sygn. IV P 61/12 Sąd nie dysponował żadnymi innymi wnioskami dowodowymi.

Sąd Rejonowy podkreślił, że nie był związany ustaleniami zawartymi w uzasadnieniu wyroku Sądu w sprawie IV P 61/12. Jak to słusznie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 6 marca 1974 r., II CR 46/74, OSPiKA 1975, poz. 63, nie można traktować uzasadnienia sądu jako dokumentu ze wszystkimi skutkami procesowymi, jakie Kodeks postępowania cywilnego wiąże z dokumentem urzędowym (art. 244 i 252 k.p.c.). Uzasadnienie wyroku niczego bowiem nie zaświadcza w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c., a przepis art. 252 k.p.c., który postanawia, że strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie organu jest niezgodne z prawdą, powinna te okoliczności udowodnić, nie ma w rozważanym zakresie w ogóle zastosowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że wynikająca z art. 365 § 1 k.p.c. moc wiążąca wyroku dotyczy związania wyłącznie sentencją, a nie uzasadnieniem wyroku, oraz że sądu nie wiążą ustalenia i oceny wyrażone w uzasadnieniu wyroku innego sądu, czyli przesłanki faktyczne i prawne, przyjęte za jego podstawę, gdyż zakresem prawomocności materialnej jest objęty ostateczny wynik rozstrzygnięcia, a nie jego przesłanki (vide orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1937 r., C II 2507/36, OSP 1937, poz. 727, z dnia 18 lutego 1937 r., C III 833/36, "Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny" 1937, nr 3, poz. 621, z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, niepubl., z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1073/00, niepubl., z dnia 12 maja 2006 r., V CSK 59/06, niepubl., z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 110/07, niepubl. i z dnia 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07, niepubl.). Istota mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia sądu wyraża się w tym, że także inne sądy, inne organy państwowe, a w przypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby muszą brać pod uwagę fakt istnienia i treść prawomocnego orzeczenia sądu. Wynikający z niej stan związania według poglądów, jakie ukształtowało piśmiennictwo i judykatura przedmiotu, ograniczony jest jednak, co do zasady, tylko do rozstrzygnięcia zawartego w sentencji orzeczenia i nie obejmuje jego motywów (vide m.in. orzeczenia SN: z 6 lipca 1934 r., C III 313/33, Zb.Urz. 1935, p. 67, z 16 lutego 1937 r., C II 2507/36, OSP 1937, p. 727, z 17 września 1957 r., I CO 20/57, OSPiKA 1958, p. 261, z 17 grudnia 1976 r., III PR 187/76, OSPiKA 1978, p. 45). Przedmiotem prawomocności materialnej jest bowiem ostateczny rezultat rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które do niego doprowadziły.

Sąd nie jest więc związany zarówno ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, jak i poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego w niej wyroku.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo podlegało oddaleniu jako całkowicie nieudowodnione.

Sąd zważył, iż w niniejszej sprawie powód wystąpił z roszczeniem o wyrównanie diet z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju. Zgodnie z art. 77⁵ § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Zgodnie z § 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju z tytułu podróży, odbywanej w terminie i w państwie określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują diety oraz zwrot kosztów: przejazdów i dojazdów, noclegów i innych wydatków, określonych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Instytucja ciężaru dowodu spełnia dwie zasadnicze funkcje: dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady kontrydiktoryjności oraz określa wynik merytoryczny sporu w sytuacji,

gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. W niniejszej sprawie ciężar dowodu w zakresie wykonywania przez powoda podróży służbowych poza granicami kraju jak również wysokości żądanej kwoty z tytułu diet spoczywał na powodzie, który mógł za pomocą wszelkich środków dowodowych wykazywać wskazane fakty. Zważyć należy, że powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika poza zawnioskowanym dowodem z akt sprawy IV P 61/12 nie przedstawił żadnych wniosków dowodowych na poparcie swoich roszczeń zawartych w pozwie.

Wobec powyższego powództwo o wyrównanie diet Sąd Rejonowy oddalił, jako nieudowodnione.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżył pełnomocnik powoda.

Apelująca zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie przepisu art. 217 k.p.c., 224 § 1 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wniosku dowodowego pozwanego tj. wniosku zawartego w punkcie III lit. C sprzeciwu od nakazu zapłaty;
2. naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz niewskazanie dowodów, na których Sąd się oparł ustalając fakty, które uznał za udowodnione, a nawet bezsporne, w szczególności w zakresie ustalenia kwot 330,09 zł netto tytułem wyrównania wynagrodzenia za pracę za okres od 27 maja do 31 lipca 2010 r. i kwoty 931,50 zł tytułem kapitalizowanych odsetek;
3. naruszenie przepisu art. 232 zd. 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie;
4. naruszenie przepisu art. 210 § 2 k.p.c., art. 230 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

Mając powyższe na uwadze apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Ponadto skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu dokumentów z akt sprawy IV P 61/12 Sądu Rejonowego w Kutnie, w szczególności dowodu z oświadczenia wraz z dokumentami zaliczkowymi k. 31, zeznań powoda k. 132-133, wydruków z tachografu k. 106-127, zeznań świadka M. C. k. 33v, listy płac za okres maj-lipiec 2010 r.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda poparł apelację, zaś pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II instancji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy na brak podstaw do uwzględnienia wniosku strony apelującej o przeprowadzenie dowodu z dokumentów z akt sprawy IV P 61/12 Sądu Rejonowego w Kutnie, w szczególności dowodu z oświadczenia wraz z dokumentami zaliczkowymi k. 31, zeznań powoda k. 132-133, wydruków z tachografu k. 106-127, zeznań świadka M. C. k. 33v oraz listy płac za okres maj-lipiec 2010 r.

Zgodnie z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Ta strona, która twierdzi, że określona okoliczność miała miejsce obowiązana jest zatem zgłosić dowód lub dowody wykazujące jej istnienie. Natomiast w art. 217 § 1 k.p.c. został określony przez ustawodawcę termin przedstawienia faktów i dowodów. W świetle tego przepisu, strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, jakie według przepisów niniejszego kodeksu mogą dla niej wynikać z działania na zwłokę. Podczas całego postępowania strona powodowa nie była ograniczona w możliwości

przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Dodatkowo w świetle uregulowań art. 381 k.p.c. strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Strona powinna zatem przynajmniej uprawdopodobnić wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c.. Przepis ten został wprowadzony głównie w celu dyscyplinowania stron, przez skłonienie ich do przedstawiania całego znanego im materiału faktycznego i dowodowego już przed sądem pierwszej instancji. Jednocześnie tym sposobem ustawodawca zapobiega także przewlekłości postępowania. Obostrzenia zawarte w cytowanym przepisie są wyrazem dążenia do koncentracji materiału procesowego, a nie ograniczania rozpoznawczych i kontrolnych funkcji apelacji. Dla strony zapobiegliwej i dbającej należyte o swoje procesowe interesy, obostrzenia te nie stanowią przeszkody w zrealizowaniu celu procesowego, w szczególności polegającego na ujawnieniu prawdy materialnej. Chodzi o to, aby na skutek obostrzeń przewidzianych w omawianym przepisie, ustanowionych zasadniczo w celach pragmatycznych, nie ucierpiało prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy.

Zauważyć należy, że co do przeprowadzenia dowodu dokumentów z akt sprawy IV P 61/12 Sądu Rejonowego w Kutnie, w szczególności dowodu z oświadczenia wraz z dokumentami zaliczkowymi, wydruków z tachografu oraz listy płac za okres maj-lipiec 2010 roku, apelujący nie wykazał w sposób przekonujący, iż powołanie rzeczonych dowodów w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji nie było możliwe ani że potrzeba powołania się nań wynikła później. Zgłoszenie zatem przedmiotowego wniosku dowodowego na obecnym etapie postępowania nie mogło odnieść zamierzonego skutku procesowego.

Co zaś się tyczy przeprowadzenia dowodu z dokumentów z akt sprawy IV P 61/12 Sądu Rejonowego w Kutnie, w postaci zeznań powoda k. 132-133, zeznań świadka M. C. k. 33v, to był on niedopuszczalny. Apelujący formułując powyższy wniosek kompletnie pomija obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadę bezpośredniości.

Rozważając kwestię bezpośredniości postępowania dowodowego w aspekcie poprawności stosowania art. 235 k.p.c., Sąd Najwyższy wyjaśnił, że poczynienie przez sąd cywilny ustaleń tylko na podstawie zeznań świadków zawartych w aktach dochodzenia w sprawie karnej pozostaje w jaskrawej sprzeczności z zasadą bezpośredniości i z tego względu jest niedopuszczalne (zob. wyrok SN z dnia 29 marca 1973 r., II CR 75/73, Lex nr 7237). Tak więc dokonywanie ustaleń faktycznych na podstawie akt innej sprawy jest uchybieniem procesowym. Powołanie się przez sąd orzekający na akta innej sprawy nie oznacza, że przeprowadzono postępowanie dowodowe, które powinno odbyć się przed nim zgodnie z zasadą bezpośredniości. Zasada prawdy zakłada możliwość dokonania ustaleń zgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy w każdej sprawie. Niedopuszczalne jest jednak zastępowanie wymaganych przez prawo własnych, samodzielnych ustaleń sądu orzekającego, ustaleniami poczynionymi w innej sprawie pozostającej w związku faktycznym i jurydycznym (zob. wyrok SN z dnia 28 września 1971 r., II CR 384/71, Lex nr 6993). Zatem zgłoszenie dowodu w postaci zaliczenia w poczet materiału dowodowego protokołu przesłuchania powoda oraz świadka – jako niedopuszczalnego – nie mogło być w żadnym wypadku uwzględnione.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że zgłoszenie przedmiotowych wniosków dowodowych na obecnym etapie nie mogło odnieść zamierzonego skutku procesowego.

Przechodząc do meritum wskazać należy, że zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy i znajduje oparcie w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Okręgowy w pełni aprobejuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne. Podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylenia.

Wskazać należy, że zarzuty apelacji w żadnej mierze nie zasługiwały na uwzględnienie i aprobatę.

Przede wszystkim brak było podstaw do podzielenia twierdzeń skarżącego odnośnie nie uwzględnienia wniosku strony pozwanej o załączenie akt IV P 61/12 Sądu Rejonowego w Kutnie IV Wydział Pracy. Co istotne nie był to wniosek dowodowy, ale jedynie wniosek o załączenie ww. akt w celu rozpoznania wniosku o odrzucenie pozwu w oparciu o treść

art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Jednak niezależnie od powyższego Sąd Rejonowy już w dniu 14 maja 2013 roku tj. bezpośrednio po wpłynięciu pozwu zarządził załączenie wskazanych akt sprawy. Co oznacza, że Sąd I instancji był w ich posiadaniu i miał możliwość zapoznania się z ich zawartością w sytuacji, gdyby strona wskazała na potrzebę dopuszczenia dowodu z konkretnego dokumentu. Takiej zaś inicjatywy dowodowej po stronie powodowej zabrakło. Aktywność tej strony ograniczyła się jedynie do złożenia wniosku o zaliczenie w poczet materiału dowodowego całych akt IV P 61/12, co w świetle regulacji kodeksowych – o czym szeroko w uzasadnieniu wywoził już Sąd Rejonowy – dowodem być nie może. W tej sytuacji w żadnym wypadku nie można, zgodnie z twierdzeniami skarżącego, dopatrzeć się naruszenia powołanych w apelacji przepisów tj. art. 217 k.p.c. i art. 224 § 1 k.p.c.

Dość nietypowym wydaje się, w niniejszej sprawie, zarzut apelacji dotyczący naruszenie przez Sąd meriti przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz niewskazanie dowodów na których Sąd się oparł ustalając fakty, które uznał za udowodnione, a nawet bezsporne, w szczególności w zakresie ustalenia kwot 330,09 zł netto tytułem wyrównania wynagrodzenia za pracę za okres od 27 maja do 31 lipca 2010 r. i kwoty 931,50 zł tytułem kapitalizowanych odsetek

Przypomnieć należy, że art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W myśl zaś przepis art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Oznacza to, że przepisy te nakładają na sąd orzekający obowiązek: wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, będącego podstawą dokonanych ustaleń faktycznych, uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej - wyższej instancji i skarżącemu - na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie, przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności (por. post. SN 2003-03-18, IV CKN 1856/00).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że żadne dowody nie zostały przeprowadzone, gdyż zabrakło – co zostało już powyżej podniesione – inicjatywy dowodowej po stronie powodowej w zakresie wykazania słuszności zgłoszonego roszczenia. Natomiast zgłoszony przez pełnomocnika powoda wniosek o dopuszczenie dowodu z całych akt IV P 61/12, przymiotu wniosku dowodowego nie może posiadać. W związku z tym Sąd Rejonowy żadnego postępowania dowodowego nie przeprowadzał, a co za tym idzie nie dokonał również oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Ustalając stan faktyczny Sąd I instancji oparł się na dowodach w postaci umowy o pracę i świadectwa pracy przedstawionych przez stronę powodową oraz wskazał na okoliczności bezsporne, czyli stwierdzone wyrokiem wydanym w sprawie IVP 61/12, która była załączona do przedmiotowej sprawy.

Nie ma racji także skarżący, że doszło do naruszenia treści art. 232 zd 2 k.p.c. poprzez brak działania Sądu z urzędu.

Zauważyć należy, że w procesie cywilnym obowiązuje zasada kontrydiktoryjności, zgodnie z którą ciężar dostarczenia w postępowaniu sądowym materiału procesowego spoczywa zasadniczo na stronach, a sąd utracił prawo prowadzenia dochodzenia w celu ustalenia dowodów koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy. Co więcej, poszukiwanie za stronę przez sąd z urzędu okoliczności przemawiających za jej stanowiskiem w istocie stanowi wyręczenie jej w obowiązkach procesowych, przez co sąd naraża się na uzasadniony zarzut nierównego traktowania stron procesu (wyr. SN z 12 marca 2010 roku, II UK 286/09, niepubl.). W sprawach cywilnych rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach

(art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. wyr. SN z 17 grudnia 1996 roku I CKU 45/96, Pal. 1998, Nr 1-2, s. 204 z głosem A. Zielińskiego).

Oznacza to, że ta strona, która twierdzi, że określona okoliczność miała miejsce obowiązana jest zatem zgłosić dowód lub dowody wykazujące jej istnienie. Podczas całego postępowania rozpoznawczego strona powodowa nie była ograniczona, co do możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Mimo tego, ani w pozwie, ani w toku postępowania pierwszo instancyjnego nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych dotyczących kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Dodatkowo nieuprawnionym było oczekiwanie – zgodnie z sugestią skarżącego – że to Sąd Rejonowy winien w tym zakresie czynić ustalenia. Co z kolei mogłoby sugerować o powinności przedsięwzięcia inicjatywy dowodowej. Natomiast – jak już wspomniano powyżej w postępowaniu cywilnym obowiązuje zasada równości stron i kontrydiktoryjności oznaczająca, że to strony są gospodarzami procesu i to one są zobowiązane wykazać się aktywnością i inicjatywą dowodową w zakresie podnoszonych twierdzeń. Czyli to nie Sąd ma poszukiwać niezbędnych dowodów na potwierdzenie podnoszonych przez stronę okoliczności, ale jest to zadaniem strony, która na nie się powołuje. W przeciwnym wypadku doprowadziłoby to do nieuzasadnionego naruszenia przez Sąd powyższych zasad.

Ponadto nie zachodziła potrzeba pouczenia strony o obowiązku dowodzenia. Zgodnie z treścią art. 5 k.p.c., sąd powinien udzielać stronie działającej bez adwokata potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych oraz pouczać ją o skutkach prawnych tych czynności i skutkach zaniechań. Pouczenia sądu, o których mowa w art. 5 k.p.c., nie mogą być tego rodzaju, aby sugerowały stronie konieczność złożenia konkretnego wniosku dowodowego na określoną okoliczność faktyczną (por. wyrok SN z 13.12.2001 r., IV CKN 12867/00). Udzielenie stronie niezbędnych pouczeń, co do czynności procesowych nie może być rozumiane jako obowiązek zastępowania inicjatywy dowodowej stron, nałożonej na strony w przepisach art. 6 k.p.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c. (por. wyrok SN z 11.10.2000 r., II UKN 33/00, OSNAPiUS Nr 10/2002, poz. 251). Czyli powołany przepis nie nakłada wszakże na sąd obowiązku instruowania strony co do każdej czynności procesowej. Jego zakres wyznaczony jest „potrzebą procesową”. Byłoby taką potrzebą udzielenie wskazówki lub pouczenia, gdyby działanie lub zaniechanie strony spowodowało ujemne dla niej skutki prawne. Do obowiązków sądu nie należy jednak zastępowanie strony w postępowaniu i przejście roli jej pełnomocnika procesowego. Ocena, czy zachodzi uzasadniona potrzeba udzielenia stronom (uczestnikom postępowania) niezbędnych pouczeń pozostawiona została dyskrecjonalnej władzy sędziego. Dotyczy to zarówno samej zasady (potrzeby pouczenia), jak i zakresu tego pouczenia.

W niniejszej sprawie strona powodowa korzystała ze wsparcia zawodowego pełnomocnika, który winien czuwać nad prawidłowym i terminowym zgłaszaniu wniosków dowodowych na poparcie zgłoszonego żądania. W związku z tym nie uprawnionym było wymaganie od Sądu pouczenie strony w sytuacji, gdy o jej interesy dbał fachowy pełnomocnik.

W związku z tym błędnym było zarzucanie Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 232 zd 2 k.p.c. poprzez jego nie zastosowanie, skoro obowiązek ten spoczywa na stronie.

Brak było także podstaw do uznania zarzutu naruszenia art. 230 k.p.c., który stanowi, że gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Przepis ten wiąże się z obowiązkiem pozwanego wdania się w spór (art. 221 k.p.c.) i złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych (art. 210 § 2 k.p.c.). Sąd ani przewodniczący nie mogą wymagać od stron aktywności w przytaczaniu okoliczności faktycznych, formułowaniu twierdzeń o tych okolicznościach i zgłaszaniu dowodów w kontrydiktoryjnym procesie cywilnym. Leży to w interesie samych stron. Ponadto konstrukcja wprowadzana we wskazanym przepisie dotyczy wyłącznie twierdzeń strony co do faktów, a nie co do ich oceny prawnej. Zatem bierność pozwanego może prowadzić do ustalenia faktów wyłącznie na podstawie twierdzenia powoda. Jeżeli więc pozwany nie wypowie się co do żadnego faktu przytoczonego przez powoda, sąd może oprzeć rozstrzygnięcie na stanie faktyczny ustalonym tylko na podstawie twierdzeń powoda.

W niniejszej sprawie powyższa norma nie mogła być zastosowana, ponieważ strona przeciwna zajęła stanowisko w sprawie. Jak wynika z akt sprawy obecna na terminie rozprawy w dniu 13 stycznia 2014 roku strona pozwana, zastępowana przez pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa. Takie oświadczenie jest równoznaczne z niepodzieleniem twierdzeń powoda, co do zasadności zgłoszonego roszczenia. W tej sytuacji nie uprawnionym było twierdzenie apelującego o braku wypowiedzenia się strony pozwanej w zakresie zgłoszonego żądania.

Mając powyższe na uwadze, należało przyjąć brak podstaw do uwzględnienia zarzutów dotyczących naruszenia wymienionych w apelacji przepisów prawa procesowego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

Z uwagi na to, że stroną pozwaną, która w postępowaniu apelacyjnym wygrała sprawę w całości, reprezentował pełnomocnik z wyboru, Sąd Okręgowy zasądził od powoda Ł. P. na rzecz pozwanego R. C. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję, zgodnie z treścią art. 98 k.p.c. i § 6 pkt 5 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 z zm.).

Przewodnicząca Sędziowie